

Suvestinė redakcija nuo 2022-01-11 iki 2022-01-20

Įsakymas paskelbtas: TAR 2019-12-16, i. k. 2019-20241

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL PARAMOS LIETUVOS BITININKYSTĖS SEKTORIUI 2020–2022 METŪ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO TAISYKLĮ PATVIRTINIMO

2019 m. gruodžio 16 d. Nr. 3D-701
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 12.2, 12.4, 12.6 papunkčiais ir atsižvelgdamas į Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos patvirtinimo“, 21 punktą,

t v i r t i n u Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Andrius Palionis

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2019 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-701
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2022 m. sausio 10 d. įsakymo Nr. 3D-5
redakcija)

PARAMOS LIETUVOS BITININKYSTĖS SEKTORIUI 2020–2022 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymu ir atsižvelgiant į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą [\(ES\) Nr. 1308/2013](#), kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai [\(EEB\) Nr. 922/72](#), [\(EEB\) Nr. 234/79](#), [\(EB\) Nr. 1037/2001](#) ir [\(EB\) Nr. 1234/2007](#), su visais pakeitimais, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą [\(ES\) Nr. 1306/2013](#) dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai [\(EEB\) Nr. 352/78](#), [\(EB\) Nr. 165/94](#), [\(EB\) Nr. 2799/98](#), [\(EB\) Nr. 814/2000](#), [\(EB\) Nr. 1290/2005](#) ir [\(EB\) Nr. 485/2008](#), su visais pakeitimais, 2015 m. gegužės 11 d. Komisijos deleguotajį reglamentą [\(ES\) Nr. 2015/1366](#), kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) Nr. 1308/2013](#) nuostatos dėl pagalbos bitininkystės sektoriuje, 2015 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą [\(ES\) Nr. 2015/1368](#), kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) Nr. 1308/2013](#) nuostatų dėl pagalbos bitininkystės sektoriuje taikymo taisyklės, 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą [\(ES\) 2020/600](#), kuriuo dėl tam tikrų kovos su COVID-19 pandemijos sukelta krize priemonių nukrypstama nuo Įgyvendinimo reglamento [\(ES\) 2017/892](#), Įgyvendinimo reglamento [\(ES\) 2016/1150](#), Įgyvendinimo reglamento [\(ES\) Nr. 615/2014](#), Įgyvendinimo reglamento [\(ES\) 2015/1368](#) ir Įgyvendinimo reglamento [\(ES\) 2017/39](#) nuostatų, Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Bitininkystės programa), ir Bitynų, bičių produktų ir bičių užkrečiamųjų ligų kontrolės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius 2005 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. B1-180 „Dėl Bitynų, bičių produktų ir bičių užkrečiamųjų ligų kontrolės reikalavimų patvirtinimo“.

2. Taisyklių paskirtis – nustatyti Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (toliau – parama) administravimo ir mokėjimo tvarką asmenims, pretenduojantiems gauti paramą ir įgyvendinantiems Bitininkystės programos priemones.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Bitininkystės metai** – dvylikos mėnesių laikotarpis nuo rugpjūčio 1 d. iki kitų metų liepos 31 d., per kurį įgyvendinama Bitininkystės programa.

3.2. **Bitininkystės programos priemonės įgyvendinimo laikotarpis** (toliau – priemonės įgyvendinimo laikotarpis) – laikotarpis nuo paramos paraiškos užregistravimo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento teritoriniame paramos administravimo skyriuje (toliau – Agentūros teritorinis paramos administravimo skyrius) iki paskutinės mokėjimo prašymo pateikimo Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui dienos, t. y. einamujų metų rugpjūčio 29 d.

3.3. **Išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai** – banko sąskaitos išrašai, kasos išlaidų orderiai, internetine bankininkyste besinaudojančių paramos gavėjų pateikti išrašai, patvirtinti paramos gavėjo parašu, ar kiti dokumentai (kasos pajamų orderiai / prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitai / kasos pajamų čekiai), kuriais įrodoma, kad pagal išlaidų pagrindimo dokumentus buvo atliktas mokėjimas.

3.4. **Išlaidų pagrindimo dokumentai** – rangovų, paslaugų teikėjų ar prekių tiekėjų pateiktos sąskaitos, perdavimo aktai, darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, kelionių ir (ar) kiti dokumentai, kuriais pagrindžiamos patirtos išlaidos.

3.5. **Mokėjimo prašymas** – nustatytos formos dokumentas, kurį paramos gavėjas teikia Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui prašydamas išmokėti paramos lėšas.

3.6. **Paramos paraiška** – nustatytos formos dokumentas, kurį turi užpildyti ir pateikti Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui pareiškėjas, siekiantis gauti paramą bitininkystės sektoriui 2020–2022 metais.

3.7. **Pareiškėjas** – fizinis arba juridinis asmuo, nustatyta tvarka teikiantis paramos paraišką Agentūrai.

3.8. **Patikra vietoje** – Agentūros darbuotojų atliekamas fizinis ir (arba) administracinis pareiškėjo ir (ar) paramos gavėjo paramos paraiškoje ir mokėjimo prašyme pateiktu duomenų ir dokumentų patikrinimas Programos priemonės įgyvendinimo vietoje.

3.9. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme.

II SKYRIUS

PARAMOS TIKSLAI IR REMIAMOS PRIEMONĖS

4. Bitininkystės programos bendrasis tikslas – gerinti bendrąsias bitininkystės produktų gamybos ir prekybos jais sąlygas, užtikrinti bitininkystės sektoriaus tvarumą ir plėtrą.

5. Specialieji tikslai:

5.1. „Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms“ – užtikrinti bitininkystės sektoriaus tvarumą ir plėtrą; skatinti visuomenės (ypač jaunimo) susidomėjimą bitininkyste; stiprinti bitininkų asociacijas; teikti paramą organizuojant mokomąsias išvykas (vieną mokomąjį išvyką šalies mastu bitininkams ir vieną mokomąjį išvyką šalies mastu jauniesiems bitininkams); stiprinti bitininkų atstovavimą Lietuvoje ir užsienyje, pagerinti informacijos perdavimą tobulinant ir administruojant interneto svetainę bitininkams; skleisti informaciją apie bitininkystę, bičių produktų naudą per televiziją, radiją, spaudą, internetines platformas; remti bitininkų leidinių parengimą ir išleidimą; skatinti jaunimo susidomėjimą šia žemės ūkio šaka, remti Lietuvos ir kitų šalių jaunujų bitininkų bendravimą (dalyvauti tarptautiniuose jaunujų bitininkų konkursuose) bei pačių bitininkų aktyvų dalyvavimą tiek šalies (bitininkus vienijančių organizacijų), tiek užsienio bitininkų veikloje; organizuoti bitininkų dalyvavimą maisto parodose užsienyje, siekiant rasti naujų rinkų medui realizuoti;

5.2. „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“ – pagerinti bičių sveikatingumą ir sumažinti bičių šeimų sergamumą bičių ligomis, ypač varoatoze, sumažinti bičių šeimų gydymo nuo bičių ligų išlaidas, skatinti preparatų, kurių likučių meduje nelieka, bičių ligoms gydyti naudojimą; didesnį dėmesį skirti profilaktikai: informacijai apie priemones, padedančias išvengti bičių ligų ir kenkėjų bei nuo jų apsaugoti, bičių šeimų sveikatingumui palaikyti teisingai naikinant erkes *Varroa destructor* ir t. t.

5.3. „Bičių šeimų transportavimo į ganyklas racionalizavimas“ – didinti bičių šeimų produktyvumą ir gauti įvairesnio medaus efektyviau panaudojant natūralias bičių ganyklas Lietuvos teritorijoje;

5.4. „Medaus ir bičių produktų fizinių ir cheminių savybių analizė, siekiant nustatyti jų kokybines savybes“ – kompensuoti bičių produktų kokybės tyrimų išlaidas bitininkams stebėjimo ir analizės tikslais;

5.5. „Bičių šeimų atnaujinimas“ – pakeisti nežinomas kilmės mažo produktyvumo bičių šeimų motinas didelio produktyvumo, aukštos veislinės vertės, atspariomis bičių ligoms ir kitomis teigiamomis savybėmis pasižyminti; atkurti ir plėsti bitynus kokybiškomis bičių motinomis; remti naujų bičių avilių įsigijimą;

5.6. „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų moksliinių tyrimų programos“ – skatinti bitininkystės sektoriaus pažangą, mokslo pasiekimus bitininkystės srityje

pritaikant praktikoje Lietuvos sąlygomis, skleisti atliktų taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatus pagal šias kryptis:

5.6.1. varoatozės erkių biologijos ir kitų bičių ligų, kenkėjų ir kovos su jais priemonių tyrimai;

5.6.2. bičių produktų savybių tyrimai;

5.6.3. bičių biologijos, veislininkystės, ekologijos ir genetiniai tyrimai;

5.6.4. pesticidų ir sunkiuju metalų likučių bičių produktuose tyrimai;

5.6.5. bičių šeimų priežiūros metodų tobulinimas;

5.7. „Rinkos stebėsena“ – kiekvienais Bitininkystės programos įgyvendinimo metais stebeti bitininkystės sektorių: rinkti informaciją apie Lietuvos bitynuose laikomų bičių šeimų skaičiaus pokyčius, surenkamos ir gaminamos bičių produkcijos rūšis ir kiekius, bičių šeimų sveikatingumą, bitynų apsirūpinimą inventoriumi, bitininkų amžių, jų kvalifikaciją ir kt.

5.8. „Bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje“ – užtikrinti kokybiškų bitininkystės produktų tiekimą rinkai, didinti jų vertę, gerinti bičių produktų tvarkymą ir apdorojimą (bitininkystės inventorius įsigijimas); gerinti bičių produktų trumpoms tiekimo grandinėms sąlygas, gerinti bitininkystės sektorius apsaugą ir medaus atsekamumą.

6. Bitininkystės programai įgyvendinti numatytos šios priemonės (toliau – priemonės):

6.1. „Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms“;

6.2. „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“;

6.3. „Bičių šeimų transportavimo į ganyklas racionalizavimas“;

6.4. „Medaus ir bičių produktų fizinių ir cheminių savybių analizė, siekiant nustatyti jų kokybines savybes“;

6.5. „Bičių šeimų atnaujinimas“;

6.6. „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“;

6.7. „Rinkos stebėsena“;

6.8. „Bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje“.

III SKYRIUS **LĖŠOS PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI IR JŲ KOMPENSAVIMAS**

7. Lėšos paramai skiriamos iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (toliau – EŽŪGF) (50 proc.) ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto (50 proc.) pagal taisyklių 1 priede patvirtintą Paramos Bitininkystės programai finansavimo planą.

8. Paramos lėšos paramos gavėjams pagal Bitininkystės programos priemones gali būti išmokėtos šiais būdais:

- 8.1. išlaidų kompensavimo;
- 8.2. išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu.

9. Taikant išlaidų kompensavimo būdą, paramos gavėjas po paramos paraškos pateikimo pradeda įgyvendinti priemonę iš nuosavų arba skolintų lėšų ir Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui teikia mokėjimo prašymą, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus.

10. Taikant išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdą, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamos kompensuoti išlaidos, paramos gavėjas Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui teikia avanso mokėjimo prašymą. Gavęs avansą, paramos gavėjas įgyvendina priemonę ir Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui teikia mokėjimo prašymą, pridėdamas rangovų, paslaugų teikėjų ar prekių tiekėjų išlaidų pagrindimo ir paramos gavėjo apmokėjimo įrodymo dokumentus.

11. Išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas gali būti taikomas biudžetinėms įstaigoms ir viešiesiems juridiniams asmenims, kurių veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas arba Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymas, ir kurie įgyvendina priemones „Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms“, „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“ ir „Rinkos stebėsenai“. Didžiausias Programos priemonei taikomas avanso dydis negali būti didesnis nei 40 procentų patvirtintos paramos sumos.

12. Išlaidos, patirtos įgyvendinant remiamas priemones, kompensuojamos be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM).

13. Prekių ir (arba) paslaugų pirkimo PVM, tenkantis paramos daliai, yra kompensuojamas iš Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų tiems paramos gavėjams, kurie pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti šio PVM į PVM atskaitą. Pareiškėjai, esantys PVM mokētojais, tačiau paramos paraškoje prašantys kompensuoti PVM, kartu su paramos paraška turi pateikti prašymą, kuriame išsamiai pagrįstų, kodėl šio PVM jie negali įtraukti į PVM atskaitą.

IV SKYRIUS **TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PARAMAI GAUTI**

14. Visi pareiškėjai turi tvarkyti buhalterinę apskaitą nuo paramos paraškos pateikimo Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui dienos iki kalendorinių metų, kuriais pateiktas mokėjimo prašymas, pabaigos. Buhalterinę apskaitą tvarkantys pareiškėjai vadovaujasi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistruotų ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos

tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1333 „Dėl ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistruvę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“, taip pat gali vadovautis žemės ūkio ministro tvirtinamomis rekomendacijomis, nustatanciomis, kaip tvarkyti ūkininko ūkio ir gyventojų veiklos buhalterinę apskaitą.

15. Visos priemonės įgyvendinimo išlaidos turi būti patvirtintos apskaitos dokumentais, turinčiais visus Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo nustatytais apskaitos dokumentų rekvizitus. Paramos gavėjas tvarko šią lėšą apskaitą ir saugo su priemonės įgyvendinimo apskaita susijusius dokumentus 5 metus nuo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

16. Pareiškėjas neturi įsiskolinimų Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Agentūrai (ši nuostata netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto, pareiškėjams, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti mokesčių ar socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai) (atitiktis šiai sąlygai gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu).

17. Pareiškėjas užtikrina, kad priemonei įgyvendinti numatytos išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų lėšų.

V SKYRIUS **TINKAMI IR NETINKAMI PAREIŠKĖJAI**

18. Paramos paraiškas gali teikti:

18.1. pagal priemonę „Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms“:

18.1.1. šalies bitininkų asociacija, kurios viena iš veiklos sričių yra švietimas, mokymas ar kvalifikacijos tobulinimas – teminiams mokymams, pagal mokymų programas, kurios įtrauktos į viešosios įstaigos Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros sudarytą Žemės, miškų, žuvininkystės ūkio ir kaimo plėtros sektorius dalyvių neformaliojo tėstinių profesinio mokymo programų sąvadą <https://www.litfood.lt/paslaugos/zemdirbiu-mokymas/mokymo-programos/>, deleguotiems bitininkų asociacijų nariams (kurie gautas žinias skleis savo asociacijoje) ir (arba) vienai konferencijai šalies mastu organizuoti (konferencijos šalies mastu informacinė medžiaga, pranešimų medžiaga turi būti viešai prieinama visiems šalies bitininkams); ir (arba) bitininkų mokymui regiono, savivaldybės mastu organizuoti; vienai mokomajai bitininkų išvykai organizuoti, vienai mokomajai jaunujių bitininkų (vaikų) išvykai organizuoti, bitininkų interneto svetainei įkurti, tobulinti ir palaikyti, svetainės informacijai atnaujinti, bitininkų leidiniui respublikiniu mastu parengti ir išleisti,

straipsniams, mokomiesiems / informaciniams reportažams spaudoje, internetinėse platformose užsakyti / pirkti / parengti / paskelbti;

18.1.2. bitininkų asociacijos, kurių viena iš veiklos sričių yra mokymas, švietimas ar kvalifikacijos tobulinimas, žinių apie bites ir bičių produktus bei jų naudą sklaida – mokymui organizuoti savivaldybės mastu (bitininkams); bitininkams skirtam leidiniui parengti ir išleisti; reportažams per televiziją, radiją, interneto platformas; straipsniams spaudoje;

18.1.3. bendradarbiavimo sutartis pasirašiusios bitininkų asociacijos, kooperatyvai – dalyvauti tarptautinėse maisto parodose užsienyje bei jose rengti reklaminius stendus;

18.2. pagal priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“:

18.2.1. bitininkų asociacijos, kooperatyvai;

18.2.2. bičių laikytojai, turintys daugiau kaip 150 bičių šeimų (informacija apie laikomų bičių šeimų skaicių turi būti atnaujinama kasmet. Agentūra paramos paraiskose nurodytą bičių šeimų skaicių sutikrina su Ūkinių gyvūnų registre einamujų bitininkystės metu spalio 31 d. esančiu užregistruotu bičių šeimų skaiciumi. Jeigu bičių laikytojo nurodyti duomenys ir duomenys Ūkinių gyvūnų registre nesutampa, Agentūra vadovaujasi Ūkinių gyvūnų registre esančia informacija), ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre žemės ūkio valdą įregistravę valdytojai;

18.3. pagal priemonę „Bičių šeimų transportavimo į ganyklas racionalizavimas“ – bičių laikytojai, turintys ne mažiau kaip 47 bičių šeimas (informacija apie laikomų bičių šeimų skaicių turi būti atnaujinama kasmet. Agentūra paramos paraiskose nurodytą bičių šeimų skaicių sutikrina su Ūkinių gyvūnų registre einamujų bitininkystės metu spalio 31 d. esančiu užregistruotu bičių šeimų skaiciumi. Jeigu bičių laikytojo nurodyti duomenys ir duomenys Ūkinių gyvūnų registre nesutampa, Agentūra vadovaujasi Ūkinių gyvūnų registre esančia informacija), ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre žemės ūkio valdą įregistravę valdytojai;

18.4. pagal priemonę „Medaus ir bičių produktų fizinių ir cheminių savybių analizė, siekiant nustatyti jų kokybines savybes“ – bičių laikytojai, kurių laikomos bičių šeimos registruotos Ūkinių gyvūnų registre (informacija apie laikomų bičių šeimų skaicių turi būti atnaujinama kasmet. Agentūra paramos paraiskose nurodytą bičių šeimų skaicių sutikrina su Ūkinių gyvūnų registre einamujų bitininkystės metu spalio 31 d. esančiu užregistruotu bičių šeimų skaiciumi. Jeigu bičių laikytojo nurodyti duomenys ir duomenys Ūkinių gyvūnų registre nesutampa, Agentūra vadovaujasi Ūkinių gyvūnų registre esančia informacija), ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre žemės ūkio valdą įregistravę valdytojai;

18.5. pagal priemonę „Bičių šeimų atnaujinimas“:

18.5.1. bičių laikytojai (informacija apie laikomų bičių šeimų skaicių turi būti atnaujinama kasmet. Agentūra paramos paraiskose nurodytą bičių šeimų skaicių sutikrina su Ūkinių gyvūnų registre einamujų bitininkystės metu spalio 31 d. esančiu užregistruotu bičių šeimų skaiciumi. Jeigu

bičių laikytojo nurodyti duomenys ir duomenys Ūkinių gyvūnų registre nesutampa, Agentūra vadovaujasi Ūkinių gyvūnų registre esančia informacija) ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre žemės ūkio valdą įregistravę valdytojai, turintys bent dvejus metus bitininkavimo patirties (informacija apie bitininkavimo patirtį patikrinama pagal bičių šeimų užregistruavimo Ūkinių gyvūnų registre datą), – grynarasėms bičių motinoms įsigyt;

18.5.2. bičių laikytojai, kurių laikomos bičių šeimos registruotos Ūkinių gyvūnų registre (informacija apie laikomą bičių šeimų skaičių turi būti atnaujinama kasmet. Agentūra paramos paraiškose nurodytą bičių šeimų skaičių sutikrina su Ūkinių gyvūnų registre einamujų bitininkystės metų spalio 31 d. esančiu užregistruotu bičių šeimų skaičiumi. Jeigu bičių laikytojo nurodyti duomenys ir duomenys Ūkinių gyvūnų registre nesutampa, Agentūra vadovaujasi Ūkinių gyvūnų registre esančia informacija), ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre žemės ūkio valdą įregistravę valdytojai – naujiems aviliams įsigyt;

18.6. pagal priemonę „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“ – mokslo ir studijų institucijos, bendradarbiaujančios su šalies bitininkų asociacijomis;

18.7. pagal priemonę „Rinkos stebėsena“ – mokslo ir studijų institucijos, valstybinės institucijos ir įstaigos, ūkio subjektai, atliekantys įvairius statistinius rinkos tyrimus;

18.8. pagal priemonę „Bitininkystės produkto kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje“ – bičių laikytojai, turintys ne mažiau kaip 20 bičių šeimų (informacija apie laikomą bičių šeimų skaičių turi būti atnaujinama kasmet. Agentūra paramos paraiškose nurodytą bičių šeimų skaičių sutikrina su Ūkinių gyvūnų registre einamujų bitininkystės metų spalio 31 d. esančiu užregistruotu bičių šeimų skaičiumi. Jeigu bičių laikytojo nurodyti duomenys ir duomenys Ūkinių gyvūnų registre nesutampa, Agentūra vadovaujasi Ūkinių gyvūnų registre esančia informacija), ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre žemės ūkio valdą įregistravę valdytojai.

19. Pareiškėjui, atitikusiam taisyklių nustatytus reikalavimus, mirus, įpėdinis, perimantis pareiškėjo įsipareigojimus, gavęs paveldėjimo faktą patvirtinimo dokumentus (paveldėjimo teisės liudijimą, nuosavybės teisės liudijimą ar pan.) ir atitinkantis taisyklių reikalavimus gauti paramą, pateikia Agentūros teritoriniams paramos administravimo skyriui pagal gyvenamają vietą arba buveinės adresą laisvos formos prašymą dėl paramos priskyrimo kartu su paveldėjimo faktu patvirtinimo dokumentų kopijomis, nurodo banko pavadinimą, kodą ir sąskaitos bei valdos numerį. Agentūros teritorinio paramos administravimo skyriaus darbuotojas, patvirtinęs pateiktus dokumentus, raštu pateikia juos Agentūrai. Įsipareigojimų perėmimo ir paveldėjimo faktu patvirtinimo dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki einamujų bitininkystės metų rugpjūčio 29 d.

20. Pareiškėjo tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamas registruose esančiais duomenimis.

21. Pareiškėjui parama neskiriama, jeigu jis:

21.1. per Agentūros nustatyta terminą nepanaikino mokestinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas), įsisalinimo Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui ir (arba) Agentūrai;

21.2. paramos paraiskoje arba jos prieduose Agentūrai pateikė neteisingą informaciją arba nuslėpė informaciją, turėsiančią reikšmės vėlesniams sprendimo priėmimui suteikti paramą;

21.3. teikdamas paramos parašką, nepridėjo reikiamų dokumentų ir trūkstamos informacijos nepateikė Agentūrai per 5 darbo dienas nuo gauto iš Agentūros paklausimo apie dokumentų / duomenų tikslinimą gavimo dienos. Paklausimas laikomas gautu praėjus 5 kalendorinėms dienoms nuo jo išsiuntimo registratorių paštu arba išsiuntimo dieną, kai paklausimas siunčiamas elektroniniu paštu ar per informacines sistemas, ir papildomai telefonu informavus pareiškėją apie dokumentų / duomenų tikslinimą;

21.4. neatitinka 18 punkte nustatyti tinkamumo kriterijų;

21.5. yra / buvo patvirtintas paramos gavėju / gauna / gavo paramą pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“ arba Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“, arba yra paramos gavėjo pagal vieną iš šių priemonių suuoktinis;

21.6. buvo patvirtintas paramos gavėju 2021 metais pagal Bitininkystės programos priemonę, tačiau iki 2021 m. rugpjūčio 15 d. nepateikė mokėjimo prašymo ir apie tai neinformavo Agentūros (išskyrus paramos gavėjus, kurie teikė mokėjimo prašymus pagal Bitininkystės programos priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“);

21.7. paramos paraiskoje, pridedamuose ar pagal Agentūros paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė melagingą informaciją. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės gauti paramos pagal priemonę tuos kalendorinius metus, kuriais teikė parašką paramai gauti, ir kitus kalendorinius metus;

21.8. yra priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjo, ketinusio ir (arba) gavusio paramą iš EŽŪGF, paramos teikimo ar sutarties sąlygų pažeidimo, apie kurį teisės aktų nustatyta tvarka buvo

pranešta Europos Komisijai. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo.

VI SKYRIUS **TINKAMOS KOMPENSUOTI IŠLAIDOS**

22. Iš paramos lėšų finansuojamos tik tinkamos kompensuoti ir būtinės priemonei įgyvendinti išlaidos, išvardytos Taisyklių VI skyriaus pirmajame–aštuntajame skirsniuose, ir ne daugiau, nei Taisyklėse numatytais paramos dydis. Tinkamų finansuoti išlaidų, kurioms nėra nustatytos didžiausios kompensuojamos sumos, dydžiai nustatomi pagal viešai Europos struktūrinių ir investicijų fondų (Europos regioninės plėtros fondas, Europos socialinis fondas, Sanglaudos fondas, Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas) administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamus prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytus dydžius, kurie taikomi tokiomis pat išlaidomis įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašiems paramos gavėjams.

23. Visoms remiamoms priemonėms, kurioms įgyvendinti paskirta parama, numatytos išlaidos turi būti padarytos (išlaidos apmokėtos, prekės / paslaugos įsigytos) nuo paramos paraškos užregistravimo Agentūros teritoriniame paramos administruavimo skyriuje dienos iki einamujų metų liepos 31 d. Išlaidos gali būti apmokėtos tik paties paramos gavėjo.

24. Tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus autorinių sutarčių, darbo užmokesčio, kuro, pašto, elektros, šildymo, interneto ir ryšių išlaidų) sumoms pagrįsti turi būti pateikti trys skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai (kai paslaugas teikia ar prekes rinkoje tiekia tik vienas tiekėjas, užtenka vieno komercinio pasiūlymo) iš prekių tiekėjų, paslaugų teikėjų ar rangovų arba viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.). Jei prekes ar paslaugas planuoja pirkti iš užsienio, komerciniai pasiūlymai turi būti išversti į lietuvių kalbą bei patvirtinti pareiškėjo parašu ir antspaudu (jei antspaudą privalu turėti) arba vertimas patvirtintas vertimų biure.

25. Tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą. Komerciniuose pasiūlymuose turi būti nurodyta:

25.1. planuojamos įsigytų prekės (-ių) (įrangos, technikos ar kt.) pavadinimas ir techniniai parametrai, paslaugos (-ų) ar darbo (-ų) pavadinimas bei detalizavimas;

25.2. galutinė siūlomų prekių, paslaugų ar darbų kaina eurais (be PVM ir su PVM);

25.3. patvirtinimas, kad siūloma įsigytų prekė, technika ir įranga yra nauja ir nenaudota, o technika ir įranga atitinka teisės aktų nustatytus saugos reikalavimus. Pagal priemonę „Bičių šeimų transportavimo į ganyklas racionalizavimas“ turi būti nurodoma prekės paskirtis.

PIRMASIS SKIRSNIS **PRIEMONĖ „TECHNINĖ PAGALBA BITININKAMS IR JŲ GRUPĖMS“**

26. Pagal priemonę „Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms“ kompensuojama iki 100 proc. patirtų tinkamų finansuoti išlaidų, bet ne daugiau kaip:

26.1. 16 000 Eur mokymui (ne nuotoliniu būdu) (regiono mastu) organizuoti (iki 4 regionų);

26.2. 2000 Eur mokymui (ne nuotoliniu būdu) (savivaldybės mastu) organizuoti;

26.3. 12 000 Eur konferencijai (ne nuotoliniu būdu) šalies mastu organizuoti;

26.4. 20 000 Eur mokomajai išvykai bitininkams į užsienį organizuoti (1 išvyka šalies mastu);

26.5. 5 000 Eur jaunųjų bitininkų mokomajai išvykai į užsienį organizuoti (1 išvyka šalies mastu);

26.6. 6 000 Eur bitininkų leidiniui parengti ir išleisti (šalies mastu);

26.7. 10 000 Eur Lietuvos bitininkystės sektorių šalies mastu reprezentuojančios interneto svetainės sukūrimui ir palaikymui;

26.8. 20 000 Eur dalyvauti tarptautinėse maisto parodose užsienyje;

26.9. 15 000 Eur mokomiesiems / informaciniams reportažams, informacijos apie bičių produktą naudą sukūrimui ir sklaidai (reportažai per televiziją, radiją, internetą, bet ne daugiau kaip 2 000 Eur už vieną reportažą; straipsniai spaudoje, interneto platformose, bet ne daugiau kaip 200 Eur už vieną straipsnį);

27. Pagal priemonę „Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms“ tinkamos finansuoti išlaidos:

27.1. mokymo, konferencijos organizavimo:

27.1.1. administracinės išlaidos, kurios negali sudaryti daugiau kaip 20 proc. visos paramos sumos (skaičiuojant nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų be PVM) (darbo užmokestis priemonės administratoriams pagal darbo sutartį; skelbimai spaudoje bei kitose viešojo informavimo priemonėse, stendų parengimas; ryšių (telefono, pašto, interneto).

27.1.2. darbo užmokestis arba atlygis dėstytojui (-ams) / pranešėjui (-ams) (darbo užmokestis, išskaitant visus darbdaviui ir jo darbuotojui (-ams) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, jei dirbama pagal darbo sutartį, arba atlygis pagal paslaugų sutartį (-is), kai paslaugas teikia juridinis (-iai) asmuo (-enys) arba Nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymą (-as) turintis (-ys) fizinis (-iai) asmuo (-enys), arba autorinis atlyginimas, išskaitant visus su autorinėmis sutartimis susijusius darbdaviui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius), kuriam negali būti skirta daugiau kaip 72 Eur už akademinę val., neišskaičius darbuotojui ir darbdaviui privalomų mokėti mokesčių;

27.1.3. metodinės ir techninės medžiagos įsigijimo (kanceliarinės prekės; kompiuterinės mokymo programos; mokymo baigimo pažymėjimai; kvietimai; programos; lankstinukai; praktinio mokymo priemonės, kurios bus naudojamos mokymų vykdymo metu ir negali būti įtraukiamos į apskaitą kaip ilgalaikis materialusis turtas ar įranga);

27.1.4. patalpų, įrangos (mokymo medžiagos demonstravimo technika) nuomas, kurios negali sudaryti daugiau kaip 15 proc. visos paramos sumos (skaičiuojant nuo visų tinkamų finansuoti mokymo / konferencijos organizavimo išlaidų be PVM);

27.1.5. priemonei įgyvendinti reikalingos dalijamosios medžiagos dauginimo, įrišimo (dalijamoji medžiaga – mokymo, konferencijos programa, lektorių pranešimai, jų pagrindu atspausdintos knygos, paskaitų konspektai ir pan.), kurios negali sudaryti daugiau kaip 20 proc. visos mokymo, konferencijos organizavimui skirtos paramos sumos (skaičiuojant nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų be PVM);

27.1.6. transporto (dėstytojo (-ų) ir pranešėjo (-ų) atvykimo į mokymą, konferenciją ar bitynus supažindinti su naujovėmis);

27.1.7. mokymo, konferencijos dalyvių aprūpinimo maitinimu ir (arba) nakvyne;

27.2. mokemosios išvykos organizavimo:

27.2.1. kelionės išlaidos (bilietų įsigijimo; transporto nuomos);

27.2.2. autorinis atlyginimas, įskaitant visus su autorinėmis sutartimis susijusius darbdaviui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius, už mokemosios išvykos programos parengimą išvykos organizatoriui (ne daugiau kaip 10 proc. visos mokomajai išvykai organizuoti reikalingos paramos sumos (skaičiuojant nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų be PVM);

27.2.3. valiutos konvertavimo mokesčiai;

27.2.4. tarptautinio mokėjimo pavedimo mokesčiai;

27.2.5. nakvynės išlaidos;

27.2.6. reprezentacinės išlaidos (ne daugiau kaip 15 proc. visos mokomajai išvykai organizuoti reikalingos paramos sumos (skaičiuojant nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų be PVM);

27.2.7. kelionės draudimo išlaidos;

27.2.8. dalyvio mokestis (jei toks nustatytas);

27.3. bitininkų leidinio parengimo:

27.3.1. autorinis atlyginimas, įskaitant visus su autorinėmis sutartimis susijusius darbdaviui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius, už leidinio parengimą (ne daugiau kaip 10 proc. visos bitininkų leidinio parengimui reikalingos paramos sumos (skaičiuojant nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų be PVM);

27.3.2. išleidimo (leidinio spausdinimas ir maketavimas);

27.4. sukurto bitininkams interneto svetainės palaikymo, priežiūros, informacijos atnaujinimo, redagavimo, tobulinimo;

27.5. dalyvavimo maisto parodoje užsienyje:

27.5.1. privalomi dalyvavimo maisto parodoje užsienyje mokesčiai;

27.5.2. kelionės išlaidos (bilietu įsigijimo; transporto nuomas, transportavimo paslaugos, muitinės paslaugos);

27.5.3. nakvynės išlaidos;

27.5.4. valiutos konvertavimo mokesčiai;

27.5.5. tarptautinio mokėjimo pavedimo mokesčiai;

27.5.6. parodos ploto (stendo, ekspozicijos) nuomas (ne daugiau kaip 20 kv. m. tuščio parodos ploto);

27.5.7. renginio vietas (stendo, ekspozicijos) įrengimo, išlaikymo ir priežiūros (sumontavimo, išmontavimo, būtinės įrangos bei baldų nuomas, apipavidalinimo, eksplotavimo, pervežimo ir pan.), bet ne daugiau kaip 900 Eur už 1 kv. m.;

27.6. informacijai apie bičių produktų naudą skleisti – reklaminiai reportažai per televiziją, radiją;

27.7. vertėjo paslaugos, bet ne daugiau kaip 60 Eur/val.

28. Vieno mokymo bitininkams regiono mastu trukmė ne ilgesnė kaip 32 akademinių valandos (iš viso), vieno mokymo bitininkams savivaldybių mastu trukmė ne ilgesnė kaip 16 akademinių valandų (iš viso). Viename mokyme bitininkams tas pats dėstytojas paskaitas gali skaityti ne daugiau kaip 6 akademines valandas per dieną. Pareiškėjas, sudarydamas bitininkų grupes, turi atsižvelgti į tai, kad mažiausias klausytojų skaičius grupėje turi būti 60 – šalies ir regiono mastu, 15 – savivaldybės mastu. Jei bitininkų mokyme dalyvavo mažesnis klausytojų skaičius, paramos gavėjui pateikus mokėjimo prašymą, bus kompensuojamos tik tos išlaidos, kurios tiesiogiai nepriklauso nuo klausytojų skaičiaus, o visų kitų išlaidų kompensuojama suma turi būti proporcingai sumažinta atsižvelgiant į dalyvavusių klausytojų skaičių.

29. Bitininkų interneto svetainė turi būti skirta visos Lietuvos bitininkams, joje skelbiama informacija turi būti aktuali ir asocijuotiems nariams, ir pavieniams bitininkams. Pareiškėjas privalo būti pasirašęs daugiašalę bendradarbiavimo sutartį su kitomis Lietuvos mastu veikiančiomis asociacijomis.

30. Mokomujų išvykų į užsienį tikslas – bitininkų tarptautinių ryšių stiprinimas. Todėl paramos paraškas teikiantys pareiškėjai turi užtikrinti, kad kuo daugiau bitininkų turėtų galimybę apsilankytį užsienio bitininkų bitynuose. Mokomąsias išvykas organizuojantis pareiškėjas turi užtikrinti galimybę mokomojoje išvykoje dalyvauti bent po vieną atstovą iš visų Lietuvos mastu veikiančių asociacijų.

31. Teikiantieji paramos paraškas reportažams per televiziją, radiją, informacijai spaudoje, interneše rengti, turėtų užtikrinti, kad reportažuose, straipsniuose bus skleidžiama informacija vartotojams apie lietuvišką medų ir kitus bičių produktus, jų naudą, kokybinius rodiklius ir kita. Mokomieji / informaciniai reportažai turi būti parengti aktualia Lietuvos bitininkams tema.

32. Pareiškėjams, kurie teikia paramos paraškas dalyvauti tarptautinėse maisto parodose užsienyje, rekomenduoja dalyvauti didžiausią eksporto potencialą turinčiose Lietuvos Respublikos tikslinėse eksporto rinkose organizuojamose maisto parodose.

ANTRASIS SKIRSNIS PRIEMONĖ „KOVA SU BIČIŲ KENKĖJAIS IR BIČIŲ LIGOMIS, YPAČ VAROATOZE“

33. Pagal priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“ tinkamos finansuoti išlaidos: preparatų bičių ligoms, ypač varoatozei, gydyti įsigijimo ir jos profilaktikos, biologinių, ekologinių priemonių, taip pat bitininkų ar jų grupių konsultavimas apie bičių kenkėjus ir bičių ligų, ypač varoatozės, gydymo preparatus, jų įsigijimą, vartojimą ir profilaktines priemones bei jų naudojimą.

34. Pagal priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“ kompensuojama iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų:

34.1. preparatų varoatozei gydyti įsigijimo ir jos profilaktikos, biologinių, ekologinių ir zootechninių priemonių (preparatų dozavimo / purškimo įrangos) įsigijimo, bet ne daugiau kaip 1,50 Eur vienai bičių šeimai;

34.2. už bitininkų ar jų grupių konsultavimą kovos su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze, klausimais:

34.2.1. ne daugiau kaip 350 Eur, jei prie paraškos pridėtame sąraše yra 10–100 bičių laikytojų;

34.2.2. ne daugiau kaip 600 Eur, jei prie paraškos pridėtame sąraše yra 101 ir daugiau bičių laikytojų.

35. Jeigu konsultuota mažiau bičių laikytojų nei nurodyta Bičių laikytojų, kurie gavo paramą pagal priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“, sąraše (2 priedas), paramos suma turi būti sumažinta atsižvelgiant į konsultuotų bičių laikytojų skaičių.

TREČIASIS SKIRSNIS PRIEMONĖ „BIČIŲ ŠEIMŲ TRANSPORTAVIMO Į GANYKLAS RACIONALIZAVIMAS“

36. Pagal priemonę „Bičių šeimų transportavimo į ganyklas racionalizavimas“ tinkamos finansuoti išlaidos: kompensuojama iki 70 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, bet ne daugiau kaip 1

500 Eur už vieno avilių transportavimo įrenginio (priekabos bičių aviliams transportuoti) ir ne daugiau kaip 320 Eur už vieno priedo avilių transportavimo įrenginiui įsigijimą (bičių avilių krovimo inventorius, automobiliniai liftai-keltuvai ir krovimo mechanizmai). Vienam pareiškėjui kompensuojamas tik vieno avilių transportavimo įrenginio ir (ar) vieno jo priedo įsigijimas.

37. Priemonės „Bičių šeimų transportavimo į ganyklas racionalizavimas“ įgyvendinimas neremiamas, jei pareiškėjas:

37.1. gavo paramą pagal Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2014–2016 metų programos arba Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2017–2019 metų programos, arba Bitininkystės programos priemonę 2021 metais;

37.2. gavo paramą avilių transportavimo įrenginiui arba avilių transportavimo įrenginio priedui įsigyti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir (arba) Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones.

KETVIRTASIS SKIRSNIS PRIEMONĖ „MEDAUS IR BIČIŲ PRODUKTŲ FIZINIŲ IR CHEMINIŲ SAVYBIŲ ANALIZĖ, SIEKIANT NUSTATYTI JŲ KOKYBINES SAVYBES“

38. Pagal priemonę „Medaus ir bičių produktų fizinių ir cheminių savybių analizę, siekiant nustatyti jų kokybines savybes“:

38.1. vienam fiziniam paramos gavėjui kompensuojama iki 70 proc. bičių produktų mēginių kokybę ir natūralumą atspindinčių kriterijų ištyrimo išlaidų, bet ne daugiau kaip 500 Eur. Iš šią sumą įeina bičių produktų kokybę, saugą ir natūralumą atspindintys kokybiniai rodikliai.

39. Gali būti tiriami kiekvieno medaus sukimasis (pavasarino, vasarino, rudeninio) medaus mēginiai.

PENKTASIS SKIRSNIS PRIEMONĖ „BIČIŲ ŠEIMŲ ATNAUJINIMAS“

40. Pagal priemonę „Bičių šeimų atnaujinimas“ tinkamos finansuoti išlaidos:

40.1. kompensuojama iki 70 proc. kainos už grynarasę bičių motiną, bet ne daugiau kaip:

40.1.1. 5 Eur už vieną neapvaisintą grynarasę bičių motiną, pirktą iš Lietuvoje bičių motinas auginančio veislino bityno;

40.1.2. 15 Eur už vieną apvaisintą grynarasę bičių motiną, pirktą iš Lietuvoje bičių motinas auginančio veislino bityno;

40.1.3. 120 Eur už vieną apvaisintą grynarasę bičių motiną, pirktą iš užsienio (ES valstybės) bičių motinas auginančio veislino bityno;

40.2. bičių laikytojui naujų avilių įsigijimo išlaidos kompensuojamos iki 70 proc. kainos, bet ne daugiau kaip 100 Eur už vieną avilį (jei viršijamos šiai priemonėi skirtos lėšos, pirmenybė teikiama mediniams aviliams).

41. Paramos lėšomis galima įsigyti ne daugiau kaip 5 proc. bičių motinų, perkamų iš užsienio (ES valstybės) bičių motinas platinančio veislinio bityno, skaičiuojant nuo deklaruotų bičių šeimų skaičiaus, arba ne daugiau kaip 20 proc. bičių motinų, perkamų iš Lietuvoje esančio grynarases bičių motinas platinančio veislinio bityno, skaičiuojant nuo deklaruotų bičių šeimų skaičiaus.

42. Bičių laikytojas paramos lėšomis gali įsigyti ne daugiau kaip 10 naujų avilių, kurie turi būti sunumeruoti (nurodant avilio eilės numerį bei įsigijimo metus) ir per 2 metus nuo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos juose turi būti apgyvendintos bičių šeimos. Paramos lėšomis galima įsigyti ne daugiau kaip 50 proc. avilių, skaičiuojant nuo deklaruotų bičių šeimų skaičiaus.

43. Naujų avilių įsigijimo išlaidos nekompensuojamos, jei:

43.1. pareiškėjas gavo paramą naujiems aviliams įsigyti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir (arba) Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones;

43.2. arba jeigu gavo paramą naujiems aviliams įsigyti pagal šią priemonę 2019–2021 metais.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS **PRIEMONĖ „BITININKYSTEI IR BITININKYSTĖS PRODUKTAMS SKIRTOS** **TAIKOMŲJŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ PROGRAMOS“**

44. Pagal priemonę „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“ kompensuojama iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, bet ne daugiau kaip 15 000 Eur už vieną taikomąjį mokslinį tyrimą.

45. Pagal priemonę „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“ tinkamos kompensuoti išlaidos:

45.1. taikomojo mokslinio tyrimo administravimo, t. y. darbo užmokestis priemonės administratoriui (-iams) pagal darbo sutartį (iki 5 proc. bendros taikomojo mokslinio tyrimo išlaidų sumos be PVM);

45.2. komandiruočių, mokslinių konferencijų / seminarų, kurie tiesiogiai susiję su taikomųjų mokslinių tyrimų vykdymu ir pristatomais mokslinio tyrimo rezultatais. Komandiruotės į užsienį gali būti mokamos, jei tyrimui atliliki būtina pasinaudoti užsienio archyvais, laboratorine įranga ar kitomis unikaliomis mokslinėmis priemonėmis paramos paraškoje nurodytiems taikomiesiems moksliniams tyrimams vykdyti (iki 30 proc. bendros taikomojo tyrimo sumos be PVM);

45.3. mokėjimo už darbą asmenims, tiesiogiai susijusiems su taikomaisiais moksliniais tyrimais, jų rezultatų pritaikymu ūkinėje veikloje (darbo užmokestis pagal darbo sutartį, iškaitant visus darbdaviui ir jo darbuotojui (-ams) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, jei dirbama pagal darbo sutartį, arba atlygis pagal paslaugų sutartį (-is), kai paslaugas teikia juridinis (-iai) asmuo (-enys) arba Nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymą (-as) turintis (-ys) fizinis (-iai) asmuo (-enys), arba autorinis atlyginimas, iškaitant visus su autorinėmis sutartimis susijusius darbdaviui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius). Teikiant paramos paraišką turi būti nurodyta, ar tyrimo vykdytoją (-us) ketinama samdyti pagal darbo, ar pagal paslaugų teikimo sutartį, ar pagal autorinę sutartį;

45.4. prekių (iki 30 proc. bendros projekto išlaidų sumos be PVM) įsigijimo:

45.4.1. medžiagų, reagentų, instrumentų, darbo saugos priemonių ar priemonių, kurios sunaudojamos taikomojo mokslinio tyrimo vykdymo metu ir negali būti įtraukiamos į apskaitą kaip ilgalaikis turtas ar įranga, įsigijimo;

45.4.2. programinės įrangos ir kitos įrangos, kuri bus naudojama taikomajam moksliniams tyrimui atlikti bei jo rezultatams pritaikyti ūkinėje veikloje, įsigijimo arba nuomos;

45.4.3. prietaisų, kurie bus naudojami taikomajam moksliniams tyrimui atlikti bei jo rezultatams pritaikyti ūkinėje veikloje, įsigijimo arba nuomos;

45.5. papildomos taikomojo mokslinio tyrimo išlaidos, tiesiogiai susijusios su šiais darbais arba jų rezultatų pritaikymu ūkinėje veikloje (iki 20 proc. bendros projekto išlaidų sumos be PVM), – patalpų išlaikymo (patalpų nuoma, šildymas, elektros energija), ryšio (telefonas, paštas, internetas), transporto;

45.6. leidinių apie tyrimo rezultatus parengimo ir išleidimo;

45.7. mokėjimo už paslaugas, tiesiogiai susijusias su atliekamu taikomuoju moksliniu tyrimu.

SEPTINTASIS SKIRSNIS PRIEMONĖ „RINKOS STEBĖSENA“

46. Pagal priemonę „Rinkos stebėseną“ kompensuojama iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, bet ne daugiau kaip 10 000 Eur už bitininkystės sektorius studijos atlikimą.

47. Pagal priemonę „Rinkos stebėseną“ tinkamos išlaidos:

47.1. bitininkystės sektorius studijos administravimo, t. y. darbo užmokestis priemonės administratoriui (-iams) pagal darbo sutartį (iki 5 proc. bendros bitininkystės sektorius studijos išlaidų sumos be PVM);

47.2. komandiruočių, kurios tiesiogiai susijusios su bitininkystės sektoriaus studijos atlikimu (iki 30 proc. bendros taikomojo tyrimo sumos be PVM);

47.3. mokėjimo už darbą asmenims, tiesiogiai susijusiems su bitininkystės sektoriaus studijos atlikimu (darbo užmokestis pagal darbo sutartį, iškaitant visus darbdaviui ir jo darbuotojui (-ams) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, jei dirbama pagal darbo sutartį, arba atlygis pagal paslaugų sutartį (-is), kai paslaugas teikia juridinis (-iai) asmuo (-enys) arba Nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymą (-as) turintis (-ys) fizinis (-iai) asmuo (-enys), arba autorinis atlyginimas, iškaitant visus su autorinėmis sutartimis susijusius darbdaviui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius). Teikiant paramos parašką turi būti nurodyta, ar bitininkystės sektoriaus studijos vykdytojų (-us) ketinama samdyti pagal darbo, ar pagal paslaugų teikimo sutartį, ar pagal autorinę sutartį;

47.4. prekių (iki 30 proc. bendros projekto išlaidų sumos be PVM) įsigijimo:

47.4.1. kanceliarinės prekės;

47.4.2. programinės įrangos ir kitos įrangos, kuri bus naudojama bitininkystės sektoriaus studijai atlikti, įsigijimo arba nuomos;

47.5. papildomos bitininkystės sektoriaus studijos išlaidos, tiesiogiai susijusios su šia studija (iki 20 proc. bendros projekto išlaidų sumos be PVM), – patalpų išlaikymo (patalpų nuoma, šildymas, elektros energija), ryšio (telefonas, paštas, internetas), transporto;

47.6. apmokėjimo už paslaugas, tiesiogiai susijusias su atliekamu taikomuoju moksliniu tyrimu.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS **PRIEMONĖ „BITININKYSTĖS PRODUKTŲ KOKYBĖS GERINIMAS, SIEKIANT DIDINTI JŪ VERTĘ RINKOJE“**

48. Pagal priemonę „Bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jū vertę rinkoje“ vienam pareiškėjui kompensuojama iki 70 proc. patirtų tinkamų finansuoti išlaidų išvardinto bitininkavimo inventorius priemonėms įsigyti, tačiau ne daugiau kaip 1 300 Eur vienam pareiškėjui (vienas pareiškėjas gali įsigyti kelis įrenginius, jei neviršijama bendra paramos suma). Pareiškėjas gali įsigyti rankinį medrukį; elektrinį-rakinį medrukį; elektrinį medrukį; nerūdijantį atakiavimo stalą; nerūdijantį vaško lydytuvą; elektrinį vaško lydytuvą; žiedadulklių džiovyklą; nerūdijančio plieno medaus laikymo-nusodinimo talpyklą arba talpyklų komplektą; korių atakiavimo įrangą; bičių duonos pašalinimo iš korių mašiną; bičių duonos džiovyklą ir dekristalizatorių; slėginį medaus filtrą; kaskadinį pašildomo medaus koštuvą; oru kaitinamą medaus-vaško atskirtuvą; elektrinę medaus-vaško centrifugą; nusodinimo-skaidrinimo talpyklą; medaus ar sirupo siurblį; elektronines svarstyklės, išmaniuosius avilius, bityno stebėjimo įrangą

(kamerą); refraktometrą; medaus dekristalizatorių, oksalo rūgšties garinimo komplektą, oro putiklį, medaus refrakto poliarimetrą, medaus spalvos fotometrą, mikroskopą.

49. Pareiškėjas, kuris buvo gavęs paramą bitininkystės inventoriui įsigyti, gali teikti paramos paraišką bitininkystės inventoriui įsigyti tik praėjus 2 metams nuo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

50. Parama bitininkavimo inventoriaus priemonei įsigyti pagal priemonę „Bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje“ neskiriamą, jeigu:

50.1. pareiškėjas gavo paramą tam pačiam bitininkavimo inventoriui įsigyti pagal šią priemonę 2017–2021 metais;

50.2. arba jeigu gavo paramą ar ji buvo skirta bitininkavimo inventoriui įsigyti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones arba pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones.

VII SKYRIUS **KVIETIMAS TEIKTI PARAMOS PARAIŠKAS**

51. Ministerija interneto svetainėje www.zum.lrv.lt skelbia kvietimus teikti paramos paraiškas, nurodydama paramos paraiškų priėmimo terminus, paramos paraiškų pateikimo vietą, informaciją, kur galima rasti paramos teikimo tvarką ir paramos paraiškos formą. Taip pat kvietime nurodoma visoms teikiamoms paraiškoms kvietimo laikotarpiui skiriamą bendra pagalbos sumą, pagalbos intensyvumas ir kita informacija. Kvietimas papildomai gali būti skelbiamas ir kituose leidiniuose, internte bei kitais būdais. Pareiškėjai gali teikti paramos paraiškas ne anksčiau kaip pirmają kvietime teikti paramos paraiškas nurodytą dieną.

52. Pareiškėjas, pavėlavęs pateikti paramos paraišką dėl svarbios priežasties (nenugalima jėga, liga), gali ją pateikti dar dvi savaites po kvietimo teikti paramos paraiškas laikotarpio pabaigos (įskaitytinai) kartu su prašymu ją priimti ir vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentais. Agentūros teritorinis paramos administravimo skyrius, pripažinęs vėlavimo priežastį pateisinama, t. y. kad pareiškėjas dėl svarbios priežasties (nenugalima jėga, liga) negalėjo pateikti paramos paraiškos per kvietime nustatytą terminą, priima raštinį sprendimą dėl pavėluotai pateiktos paramos paraiškos priėmimo. Paramos paraiškos, pateiktos po dviejų savaičių (įskaitytinai) po kvietimo teikti paramos paraiškas laikotarpio pabaigos, nepriimamos.

VIII SKYRIUS **PARAMOS PARAIŠKOS PILDYMAS, TEIKIMAS IR REGISTRAVIMAS**

53. Užpildyta paramos paraiška pagal Bitininkystės programos priemones (3 priedas) kartu su reikalaujamais dokumentais (ar jų kopijomis), nurodytais Dokumentų, teikiamų kartu su

paramos paraiška, sąraše (4 priedas), šių Taisyklių nustatyta tvarka teikiama Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui pasirašyta saugiu elektroniniu parašu, siunčiama kvietime nurodytais elektroninio pašto adresais (pvz., Agentūros Kauno teritoriniam paramos skyriui el. p. dokumentai.kaunas@nma.lt), arba asmeniškai, arba pareiškėjo įgalioto asmens (karantino ar ekstremalios situacijos dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės metu paramos mokėjimo prašymai ir prašomi dokumentai papildomai gali būti pateikti pasinaudojant Agentūros teritoriniuose paramos administravimo skyriuose įrengtomis „paraiškų dėžutėmis“) registruotu laišku, teikiama per pašto kurjerį Agentūros interneto svetainėje nurodytais adresais Dėl svarbios priežasties pavėluotos paramos paraiškos teikiamos tokia pat tvarka.

54. Siunčiant paramos paraišką registruotu laišku arba teikiant per pašto kurjerį, arba pasinaudojant „paraiškų dėžutėmis“, arba paramos paraišką, pasirašytą saugiu elektroniniu parašu, siunčiant kvietime nurodytais elektroninio pašto adresais (pvz., Agentūros Kauno teritoriniam paramos skyriui el. p. dokumentai.kaunas@nma.lt), reikalaujamų dokumentų kopijos turi būti patvirtintos pareiškėjo parašu ir antspaudu (jei antspaudą privalu turėti) arba notaro teisės aktų nustatyta tvarka. Jei paramos paraiška teikiama asmeniškai ar pareiškėjo įgalioto asmens, pateikiami reikalingų dokumentų originalai ar reikalingų dokumentų kopijos (kopijas patvirtina Agentūros teritoriniai paramos administravimo skyriai arba patys pareiškėjai savo parašu ir antspaudu (jei antspaudą privalu turėti) arba notaras teisės aktų nustatyta tvarka). Agentūros teritoriniai paramos administravimo skyriai paramos paraiškas ir kitus reikalingus dokumentus išsiunčia / perduoda Agentūros centriniam padaliniui.

55. Paramos paraiškoje turi būti numatytos visos išlaidos, kurios yra susijusios su priemonės įgyvendinimu.

56. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamas bendra suma.

57. Prie paramos paraiškos papildomai pateikiami užpildyti:

57.1. 18.2.1 papunktyje nurodytas Bičių laikytojų, kurie pretenduoja gauti paramą pagal priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“, sąrašas (toliau – Bičių laikytojų sąrašas) (5 priedas). Agentūra Bičių laikytojų sąraše nurodytą bičių šeimų skaičių sutikrina su Ūkiniių gyvūnų registre einamujų bitininkystės metų spalio 31 d. esančiu užregistruotu bičių šeimų skaičiumi. Jeigu Bičių laikytojų sąraše nurodyti duomenys ir duomenys Ūkiniių gyvūnų registre nesutampa, Agentūra vadovaujasi Ūkiniių gyvūnų registre esančia informacija. Bičių laikytojų sąraše neturi būti 18.2.2 p. nurodytų bičių laikytojų, jei jie teikė paramos paraišką pagal priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“ savarankiškai;

57.2. pareiškėjo, pretenduojančio gauti paramą pagal priemonę „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“, tyrimo aprašymas (6 priedas);

57.3. pareiškėjo, pretenduojančio gauti paramą pagal priemonę „Rinkos stebėseną“, studijos aprašymas (7 priedas).

58. Paramos paraiškos teikiamos vieniems bitininkystės metams.

59. Vienas pareiškėjas gali teikti kelias paramos paraiškas pagal kelias priemones, jei atitinka tai priemonei keliamus reikalavimus, bet tik vieną paramos paraišką pagal vieną priemonę, išskyrus pagal priemonę „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“, kai pareiškėjas, atitinkantis šiai priemonei keliamus reikalavimus, gali teikti ne daugiau kaip 3 (tris) paramos paraiškas per bitininkystės metus. Kiekvienam tyrimui pildoma atskira paramos paraiška;

60. Pareiškėjas įsipareigoja, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir Europos Sajungos fondų.

61. Pareiškėjas turi įsipareigoti neparduoti ar kitaip neperduoti kitam asmeniui už paramos lėšas įsigytu turto (bitininkavimo inventoriaus, įrangos, technikos, naujų avilių ir kt.) penkerius metus nuo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos ir patikros vietoje metu parodyti jį Agentūros darbuotojams.

62. Pareiškėjas įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą nuo paramos paraiškos pateikimo Agentūros teritoriniams paramos administravimo skyriui dienos iki kalendorinių metų, kuriais pateiktas mokėjimo prašymas, pabaigos.

63. Pasikeitus paramos paraiškos duomenims, pareiškėjas iki paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos gali pateikti prašymą dėl duomenų keitimo. Po paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos pareiškėjas gali keisti tik tuos duomenis, kurie nedidina paramos sumos (pareiškėjas gali atsisakyti dalies paramos sumos), – adresą ir pan.

64. Paramos paraiškos pildomos ir kiti reikalingi dokumentai pateikiami lietuvių kalba.

IX SKYRIUS **PARAMOS PARAISKU VERTINIMAS IR PARAMOS SKYRIMAS**

65. Agentūra per 60 darbo dienų (nejskaičiuojamas paklausimų pareiškėjui terminas) nuo paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos įvertina priimtų paramos paraiškų tinkamumą paramai gauti (ar paramos paraiška ir kiti reikalingi dokumentai gauti iki galutinio paramos paraiškų pateikimo termino; ar paramos paraiška visiškai užpildyta, atitinka paramos paraiškos formą ir yra pasirašyta pareiškėjo; ar pateikti visi reikalingi dokumentai ar jų kopijos; ar paramos paraiškos turinys atitinka Programos tikslus).

66. Jeigu dėl paramos paraikoje pateiktos neišsamios ar netikslios informacijos, trūkstamų dokumentų Agentūra negali įvertinti paramos paraikos, ji turi paprašyti pareiškėjo pateikti papildomus dokumentus ir (arba) informaciją. Agentūra pareiškėjui prašymą pateikti papildomus dokumentus ir (arba) informaciją išsiunčia raštu ir (arba) elektroniniu paštu, jeigu asmuo sutiko, kad informacija jam būtų teikiama tokiu būdu. Prašyme pateikti papildomus dokumentus ir (arba) informaciją turi būti nurodytas 5–10 darbo dienų terminas, priklausomai nuo prašomos pateikti informacijos apimties. Prašyme pateikti papildomus dokumentus ir (arba) informaciją nurodytas terminas gali būti pratęstas, jeigu pareiškėjas dėl prašomų dokumentų ir (arba) informacijos turi kreiptis į viešojo administravimo subjektą (-us), kuriam (-iem) taikomi ilgesni terminai, nurodyti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

67. Jeigu per nustatyta terminą į paklausimą pareiškėjas neatsako, laikoma, kad pareiškėjas neatitinka tinkamumo sąlygos (-ų) ir paramos paraika atmetama. Apie priimtą sprendimą atmeti paramos paraiką Agentūra informuoja pareiškėją, nurodydama atmetimo priežastis.

68. Paraikos atrankos kriterijai bei tinkamumas gauti paramą vertinami pagal paramos paraikos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamas registruose esančiais duomenimis.

69. Visos pateiktos paramos paraikos Agentūros vertinamos pagal Taisykliėse nustatytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus bei atrankos kriterijus paramai gauti.

70. Agentūra nesiunčia pareiškėjui paklausimą, atmeta paramos paraiką ir neteikia paramos paraikos svarstyti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvirtinamai Paramos bitininkystės sektoriui skyrimo ir probleminių klausimų sprendimo komisijai (toliau – Komisija), kai:

- 70.1. pateikta paramos paraika užpildyta ne lietuvių kalba;
- 70.2. pateikta paramos paraika užpildyta netinkamos formos;
- 70.3. prie paramos paraikos pateikti kitokios negu šių taisyklių nustatyto formos priedai.

71. Agentūra, įvertinus paramos paraikas, parengia nustatyto formos Paramos paraikų pagal Bitininkystės programos priemones vertinimo rezultatų suvestinę (8 priedas), teikiamą Komisijai, kuri per 10 darbo dienų nuo paramos paraikų vertinimo rezultatų suvestinės gavimo priima rekomendacinių pobūdžio sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo.

72. Jei kvietimo teikti paramos paraikas metu pareiškėjų prašoma suma yra ne didesnė nei kiekvienai priemonei (ar jos specialiajam tikslui įgyvendinti) skirta paramos suma, parama suteikiama visiems pareiškėjams, kurie po paramos paraikų vertinimo pripažystami tinkamais gauti paramą. Tuo atveju, jei pareiškėjų prašoma suma yra didesnė nei kiekvienai priemonei (ar jos

specialiajam tikslui įgyvendinti) skirta paramos suma, parama skiriama vadovaujantis šiais reikalavimais:

72.1. kai pagal Taisyklių 73 punktą vertinamas paramos paraiškų pirmumas – parama skiriama daugiausia pirmumo balų surinkusiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kuomet paraiškos teikiamos pagal priemonę „Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms“ – tokiu atveju paramos paraiškų pirmumas nustatomas pagal asociacijoje esančių narių skaičių (tiesiogiai ir per jungiamas asociacijas). Jei po paramos paraiškų pirmumo vertinimo prašoma suma vis tiek yra didesnė nei kiekvienai priemonei (ar jos specialiajam tikslui įgyvendinti) skirta paramos suma, gali būti atliekamas papildomas vienodą pirmumo balą surinkusių tinkamų gauti paramą pareiškėjų, kurių paramos paraiškoms finansuoti trūksta lėšų, paramos paraiškų atrankos vertinimas, kaip nurodyta Taisyklių 72.2 papunktyje;

72.2. kai paramos paraiškų pirmumas nėra vertinamas, Komisija atlieka papildomą šių paramos paraiškų atrankos vertinimą ir priima rekomendacinių sprendimą, siekdama, kad parama būtų skirta didesniams pareiškėjų skaičiui, ir vadovaujantis šiais (vienu arba keliais) atrankos kriterijais:

72.2.1. proporcingai mažinamas paramos intensyvumas;

72.2.2. lėšos perskirstomos tarp priemonių (siūlant Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui pakeisti Bitininkystės programos finansavimo planą);

72.2.3. parama skiriama atsižvelgiant į pareiškėjų laikomą bičių šeimų skaičių (taikoma paramos paraiškoms pagal priemones „Bičių šeimų transportavimo į ganyklas racionalizavimas“, „Bičių šeimų atnaujinimas“, „Bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje“);

72.2.4. parama skiriama atsižvelgiant į nepriklausomo (-ų) eksperto (-ų) išvadas apie temų aktualumą, naudą bitininkams ir bitininkystės sektoriui (taikoma paramos paraiškoms pagal priemonę „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“).

73. Paramos paraiškų pirmumas vertinamas pagal atitiktį pirmumo reikalavimams (9 priedas). Pirmumo reikalavimai nustatomi atsižvelgiant į paramos paraiškoje pateiktą informaciją ir prie jos pateiktus dokumentus. Jei paramos paraiškos byloje nėra duomenų, leidžiančių nustatyti pareiškėjo atitiktį pirmumo reikalavimui, laikoma, kad pareiškėjas neatitinka šio pirmumo reikalavimo (pareiškėjui pranešimas dėl papildomos informacijos teikimo arba patikslinimo nesiunčiamas). Jei pateikiama daugiau nei viena paraiška pagal priemonę „Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms“ konferencijai šalies mastu organizuoti, mokomajai išvykai bitininkams į užsienį organizuoti, periodiniams bitininkų leidiniams respublikiniu mastu rengti ir išleisti – tokiu

atveju paramos paraiską pirmumas nustatomas pagal asociacijoje esančių narių skaičių (tiesiogiai ir per jungiamas asociacijas).

74. Galutiniai sprendimai dėl paramos skyrimo ar neskyrimo įteisinami Ministerijos kanclerio potvarkiais per 15 darbo dienų po Komisijos priimto rekomendacinio pobūdžio sprendimo dėl paramos skyrimo ar neskyrimo. Ministerijos kanclerio potvarkiuose dėl paramos skyrimo turi būti nurodoma fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens teisinė forma ir pavadinimas, skirta paramos suma (prie pareiškėjų, kuriems skiriama parama priemonei „Bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“ įgyvendinti, papildomai nurodomas ir numatomo atlikti tyrimo pavadinimas). Ministerijos kanclerio potvarkyje dėl paramos neskyrimo turi būti nurodoma fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens teisinė forma ir pavadinimas, paramos neskyrimo priežastis (-ys) (kurio Taisyklių punkto reikalavimų neatitinka ir kita svarbi informacija). Sprendimai dėl paramos skyrimo ar neskyrimo per 5 darbo dienas nuo jų priėmimo dienos paskelbiami interneto tinklalapiuose (Ministerijos – <https://zum.lrv.lt/> ir Agentūros – www.nma.lt).

75. Apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo pareiškėjai informuojami per 15 darbo dienų nuo Ministerijos kanclerio potvarkio gavimo dienos Agentūros nustatyta tvarka.

76. Priėmus sprendimą suteikti paramą, pareiškėjas tampa paramos gavėju.

77. Išlaidų plano pakeitimai (kai keičiasi išlaidų rūšis), nesuderinti su Agentūra, negalimi.

78. Apie išlaidų plano keitimą paramos gavėjas turi informuoti Agentūros teritorinį paramos administravimo skyrių ne vėliau kaip paskutinę mokėjimo prašymo pateikimo dieną (rugpjūčio 15 d.).

79. Paramos gavėjas privalo 5 metus nuo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos saugoti visus su paramos gavimu susijusius dokumentus.

X SKYRIUS **AVANSO MOKĖJIMO PRAŠYMO PILDYMAS, MOKĖJIMO PRAŠYMO PILDYMAS,** **TEIKIMAS, REGISTRAVIMAS IR PARAMOS IŠMOKĖJIMAS**

80. Paramos gavėjas priemonės įgyvendinimo laikotarpiu pagal vieną paraiską gali pateikti:

80.1. vieną mokėjimo prašymą, kai taikomas išlaidų kompensavimo būdas;

80.2. avanso mokėjimo prašymą ir vieną mokėjimo prašymą, kai taikomas išlaidų kompensavimo būdas su avanso mokėjimu. Bendra avanso mokėjimo prašyme ir mokėjimo prašyme apskaičiuota kompensuojama paramos suma negali būti didesnė nei paramos gavėjui patvirtinta paramos suma.

81. Užpildytos avanso mokėjimo (10 priedas) ir (arba) mokėjimo prašymų formos (11 priedas) kartu su išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentais bei kitais Taisyklių 82

punkte numatytais reikiamais dokumentais teisės aktų nustatyta tvarka teikiamos Agentūros teritoriniams paramos administravimo skyriams asmeniškai arba paramos gavėjo įgalioto asmens (karantino ar ekstremalios situacijos dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės metu paramos mokėjimo prašymai ir prašomi dokumentai papildomai gali būti pateikti pasinaudojant agentūros teritoriniuose paramos administravimo skyriuose įrengtomis „paraiškų dėžutėmis“) siunčiamos registruotu laišku, teikiamos per pašto kurjerį Agentūros interneto svetainėje nurodytais adresais arba mokėjimo prašymas, pasirašytas saugiu elektroniniu parašu, siunčiamas kvietime nurodytais elektroninio pašto adresais (pvz., Agentūros Kauno teritoriniam paramos skyriui el. p. dokumentai.kaunas@nma.lt). Dėl svarbios priežasties pavėluotos paramos paraiškos teikiamos tokia pat tvarka.

82. Teikiant mokėjimo prašymą asmeniškai arba paramos gavėjo įgaliotam asmeniui (karantino ar ekstremalios situacijos dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės metu paramos mokėjimo prašymai ir prašomi dokumentai papildomai gali būti pateikti pasinaudojant Agentūros teritoriniuose paramos administravimo skyriuose įrengtomis „paraiškų dėžutėmis“), siunčiant registruotu laišku, teikiant per pašto kurjerį arba mokėjimo prašymą, pasirašytą saugiu elektroniniu parašu, siunčiant kvietime nurodytais elektroninio pašto adresais (pvz., Agentūros Kauno teritoriniam paramos skyriui el. p. dokumentai.kaunas@nma.lt), būtina pateikti išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų originalus arba patvirtintas kopijas (kopijas patvirtina Agentūros teritoriniai paramos administravimo skyriai arba patys pareiškėjai savo parašu ir antspaudu (jei antspaudą privalu turėti) arba notaras teisės aktų nustatyta tvarka). Agentūros teritoriniai paramos administravimo skyriai mokėjimo prašymus ir dokumentus ar jų kopijas išsiunčia / perduoda Agentūros centriniam padalininiui.

83. Avanso mokėjimo prašymas ir (arba) mokėjimo prašymas pildomas ir kiti reikalingi dokumentai pateikiami lietuvių kalba. Jei prekės ar paslaugos pirktos užsienyje, išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo dokumentai turi būti išversti į lietuvių kalbą bei patvirtinti pareiškėjo parašu ir antspaudu (jei antspaudą privalu turėti) arba notaro teisės aktų nustatyta tvarka. Perkant prekes ar paslaugas užsienyje, prie dokumentų turi būti pridėtas valiutos, kuria padarytos išlaidos, oficialus Lietuvos banko kursas išlaidų padarymo dieną; mokant už prekes ar paslaugas, perkamas užsienyje, per Lietuvos komercinį banką – to banko valiutos kursas išlaidų padarymo dieną.

84. Agentūra savo nustatyta tvarka priima ir tikrina avanso mokėjimo prašymą ir mokėjimo prašymą, nustato, kokia paramos suma bus mokama paramos gavėjui, užsako ir poveda paramos lėšas paramos gavėjui.

85. Prie mokėjimo prašymo paramos gavėjas papildomai pateikia užpildytus:

85.1. bičių laikytojų, kurie gavo paramą pagal priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“, sąrašą (2 priedas);

85.2. atlikto taikomojo mokslinio tyrimo ataskaitą (12 priedas) Agentūrai, o jos kopiją – Ministerijai (pagal priemonę „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“). Ministerijos interneto svetainėje <https://zum.lrv.lt/> skelbiamos pagal priemonę „Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos“ atlirką taikomųjų mokslinių tyrimų ataskaitos bei rezultatai, kurie Ministerijos interneto svetainėje saugomi ne trumpiau kaip 5 metus;

85.3. atlirkos bitininkystės sektoriaus studijos ataskaitą (13 priedas) Agentūrai, o jos kopiją – Ministerijai (reikalavimas taikomas pareiškėjams pagal priemonę „Rinkos stebėseną“). Ministerijos interneto svetainėje <https://zum.lrv.lt/> skelbiamos pagal priemonę „Rinkos stebėseną“ atlirką bitininkystės sektoriaus studijų ataskaitos, kurios Ministerijos interneto svetainėje saugomos ne trumpiau kaip 5 metus.

86. Teikiantieji mokėjimo prašymus dėl reportažų per televiziją, radiją, informaciją spaudoje, interne turi pateikti informaciją apie reportažą / straipsnių turinį ir reportažų transliavimo laiką / grafiką, informacijos spaudoje spausdinimo, skelbimo interneto platformose grafiką (el. laikmenas, dokumentą iš reportažų transliuotojo, informacijos skelbėjo, spausdintojo).

87. Avanso mokėjimo prašymus ir mokėjimo prašymus paramos gavėjas turi pateikti Agentūros teritoriniams paramos administravimo skyriams po pranešimo apie paramos skyrimą gavimo. Mokėjimo prašymai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d. Paramos gavėjas, pavėlavęs pateikti mokėjimo prašymą dėl svarbios priežasties (nenugalima jėga, liga), gali ji pateikti iki einamųjų metų rugpjūčio 29 d. kartu su prašymu ji priimti ir vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentais. Agentūros teritorinis paramos administravimo skyrius, pripažinęs vėlavimo priežastį pateisinama (t. y. kad pareiškėjas dėl svarbios priežasties (nenugalima jėga, liga) negalėjo pateikti mokėjimo prašymo iki einamųjų metų rugpjūčio 29 d.), priima rašytinį sprendimą dėl pavėluotai pateikto mokėjimo prašymo priėmimo. Mokėjimo prašymai, pateikti po rugpjūčio 29 d., nepriimami.

88. Bičių laikytojai ir šalies bitininkų asociacijos, kurios gavo paramą pagal priemonę „Medaus ir bičių produktų fizinių ir cheminių savybių analizę, siekiant nustatyti jų kokybines savybes“, kartu su mokėjimo prašymu pateikia (jei aktualu) kiekvieno sukimo (pavasarino, vasarinio, rudeninio) medaus kokybę ir natūralumą atspindinčių kriterijų ištyrimo protokolus, kitu atveju pateikia bičių produktų atlirką tyrimų protokolus. Rudeninio sukimo medaus kokybę ir natūralumą atspindinčių kriterijų ištyrimo protokolai pateikiami Agentūrai per 3 darbo dienas, kai bičių laikytojai juos gauna iš tyrimus atlikusios laboratorijos.

89. Avanso mokėjimo prašymus ir mokėjimo prašymus kartu su reikalaujamais priedais iš paramos gavėjų priima ir regisitruoja Agentūros teritoriniai paramos administravimo skyriai.

90. Vertinant mokėjimo prašymą nustatoma, kokios išlaidos yra tinkamos finansuoti, ir nuo jų yra skaičiuojama kompensuojama paramos suma (ne didesnė, nei patvirtinta paramos suma).

91. Jei priimamas sprendimas išmokėti visą prašomą paramos sumą, lėšos pervedamos į paramos gavėjo nurodytą sąskaitą.

92. Jei mokėjimo prašymas atmetamas ar neišmokama dalis prašomos paramos sumos, paramos gavėjas informuojamas raštu teisės aktų nustatyta tvarka, nurodant tokio sprendimo motyvus ir sprendimo apskundimo tvarką.

93. Jeigu vertinant mokėjimo prašymą kyla įtarimų, kad dokumentuose pateikta netiksli, neišsami ar neteisinga informacija, turi būti atlikta užsakomoji patikra vietoje. Jeigu nustatoma, kad paramos gavėjas sąmoningai pateikė neteisingą informaciją, paramos gavėjui taikoma šių Taisyklių 104.1 punktyje numatyta sankcija.

94. Agentūra, įvertinusi avансo mokėjimo prašyme nurodyto avanso sumą (pagal Taisyklių 11 punktą) ir (arba) mokėjimo prašyme nurodytų padarytų išlaidų tinkamumą finansuoti, užsako paramos lėšas.

95. Paramos lėšos užsakomas ir išmokamos Lėšų Europos Sajungos žemės ūkio fondų ir Europos Sajungos žuvinkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 3D-403 „Dėl Lėšų Europos Sajungos žemės ūkio fondų ir Europos Sajungos žuvinkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

96. Paramos lėšos paramos gavėjams išmokamos iki einamųjų metų spalio 15 d.

97. Iki einamųjų metų gruodžio 1 d. Agentūra pateikia Ministerijai ataskaitą apie Paramos Bitininkystės programos priemonių įgyvendinimą (14 priedas).

XI SKYRIUS KONTROLĖ IR PATIKRINIMAI

98. Patikros vietoje atliekamos priemonės įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu remiantis Europos Sajungos teisės aktų nuostatomis, reglamentuojančiomis patikrų atlikimo tvarką, bei Agentūros darbo procedūrų aprašais. Tikrinama ne mažiau kaip 5 proc. paramos gavėjų.

99. Karantino ar ekstremalios situacijos dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės metu patikros vietoje, jei jas būtina atlikti, gali būti atliekamos nevykstant į projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietą, o tikrinant dokumentus, vaizdo įrašus, kaip papildomą medžiagą, naudojant mobiliąjį programėlę „NMA agro“, su geografiniu žymeniu pažymėtas nuotraukas ir (ar) kitus įrodymus.

100. Atliekant patikras vietoje, kai įmanoma, paramos gavėjų išlaidų tinkamumo, kompleksinio paramos susiejimo ir kiti Europos Sąjungos teisės aktuose dėl paramos žemės ūkiui nustatyti patikrinimai turi būti atliekami tuo pačiu metu.

101. Patikrinimų metu nustačius pažeidimų, taikomos sankcijos, numatytos šių Taisyklių XII skyriuje.

102. Paramos panaudojimo priežiūros patikrinimus atlieka tie Agentūros darbuotojai, kurie iki paramos lėšų išmokėjimo paramos gavėjui nedalyvavo vykdant atitinkamo projekto patikrinimus.

XII SKYRIUS SANKCIJOS

103. Paramos gavėjui nesilaikant Pranešime apie paramos teikimą nurodytų sąlygų ar jas pažeidžiant numatomos šios sankcijų rūšys: paramos neskyrimas ir (arba) paramos susigrąžinimas. Paramos susigrąžinimas vykdomas pagal Grąžintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 137 „Dėl Grąžintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“.

104. Parama neskiriama arba susigrąžinama:

104.1. jei teikdamas paramos paraišką ir (arba) prašydamas išmokėti paramos lėšas, arba įgyvendindamas priemonę paramos gavėjas pateikia neteisingą informaciją arba nuslepią informaciją, turinčią reikšmės priimant sprendimą suteikti paramą arba tinkamai kontroliuoti priemonės įgyvendinimą;

104.2. jei teikdamas mokėjimo prašymą paramos gavėjas nepridėjo reikiamų dokumentų ir trūkstamos informacijos nepateikė Agentūrai per 5 darbo dienas nuo gauto iš Agentūros paklausimo apie dokumentą ir (arba) duomenų tikslinimą gavimo dienos arba per paklausime nurodytą ilgesnį terminą. Paklausimas laikomas gautu praėjus 5 kalendorinėms dienoms nuo jo išsiuntimo registruotu paštu arba išsiuntimo dieną, kai paklausimas siunčiamas elektroniniu paštu ar per informacines sistemas;

104.3. jei paramos gavėjas nepateikė mokėjimo prašymo iki einamujų bitininkystės metų rugpjūčio 15 d. arba pateikė mokėjimo prašymą iki einamujų bitininkystės metų rugpjūčio 20 d. (iškaitytinai), bet nepateikė vėlavimo priežastį (nenugalima jėga, liga) pagrindžiančių dokumentų. Jei paramos gavėjas iki paskutinės mokėjimo prašymų pateikimo dienos (rugpjūčio 20 d. apie mokėjimo prašymo nepateikimą neinformavo Agentūros, jam taikoma papildoma sankcija – jis vienus Bitininkystės metus netenka teisės kreiptis paramos pagal Bitininkystės programą. Ši

sankcija netaikoma paramos gavėjams, kurie teikia mokėjimo prašymus pagal priemonę „Kova su bičių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoatoze“;

104.4. jei nustatoma, kad pareiškėjas netvarko buhalterinės apskaitos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus nuo paramos paraiko pateikimo Agentūros teritoriniam paramos administravimo skyriui dienos iki kalendorinių metų, kuriais pateiktas mokėjimo prašymas, pabaigos;

104.5. jei nustatoma, kad paramos gavėjas nesilaiko įsipareigojimo 5 metus nuo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos saugoti visus su paramos gavimu susijusius dokumentus, susigrąžinama 5 proc. nuo išmokėtos paramos sumos, bet ne mažiau nei 100,01 Eur;

104.6. jei nustatoma, kad mokėjimo prašyme nurodytos išlaidos neapmokėtos ir (arba) prekės neįsigytos ir jam taikoma papildoma sankcija, – jis vienus Bitininkystės metus netenka teisės kreiptis paramos pagal Bitininkystės programą;

104.7. jei nustatoma, kad paramos gavėjas nesilaikė įsipareigojimo neparduoti ar kitaip neperduoti kitam asmeniui už paramos lėšas įsigyto turto (bitininkavimo inventoriaus, įrangos, technikos, naujų avilių ir kt.) penkerius metus nuo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos;

104.8. jei patikros vietoje metu Agentūros darbuotojams neparodo už paramos lėšas įsigyto turto (bitininkavimo inventoriaus, įrangos, technikos, naujų avilių ir kt.) ir jam taikoma papildoma sankcija, – jis vienus Bitininkystės metus netenka teisės kreiptis paramos pagal Bitininkystės programą;

104.9. jeigu mokėjimo prašymo patikros vietoje metu nustatomas mažesnis laikomų bičių šeimų skaičius nei buvo nurodyta paramos paraikoje, patvirtintos paramos suma proporcingai mažinama atsižvelgiant į sumažėjusį laikomų bičių šeimų skaičių. Paramos suma nemažinama, jei bičių šeimų skaičius sumažėjo iki 10 proc. nuo paramos paraikoje nurodyto bičių šeimų skaičiaus. Ši sankcija taikoma pagal priemones „Bičių šeimų transportavimo į ganyklas racionalizavimas“, „Bičių šeimų atnaujinimas“ ir „Bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje“;

104.10. jei patikros vietoje metu pagal priemonę „Bičių šeimų atnaujinimas“ nustatoma, kad paramos gavėjo per 2 metus nuo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos įsigyti bičių aviliai neapgyvendinti bičių šeimomis, patvirtinta paramos suma proporcingai susigrąžinama atsižvelgiant į tuščių bičių avilių skaičių.

XIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

105. Už paramos paraikoje bei kituose dokumentuose pateiktų duomenų teisingumą atsako pareiškėjas ar paramos gavėjas.

106. Už paramos paraiškų ir mokėjimo prašymų bei prie jų pateikiamų dokumentų priėmimą, registravimą, tikrinimą, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą paramos gavėjams, lėšų apskaitą ir ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

107. Už paramos gavėjų pateiktų avanso mokėjimo prašymų ir mokėjimo prašymų, kartu su mokėjimo prašymais pateikiamų išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų tikrinimą bei tinkamų finansuoti išlaidų nustatymą atsakinga Agentūra.

108. Pareiškėjai, neteisėtai gavę paramą, ir asmenys, prisidėję prie neteisėto paramos gavimo, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

109. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros ar Ministerijos sprendimais, veikimu ar neveikimu, gali juos skusti Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

110. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

Priedų pakeitimai:

1 priedas

2 priedas

3 priedas

4 priedas

5 priedas

6 priedas

7 priedas

8 priedas

9 priedas

10 priedas

11 priedas

12 priedas

13 priedas

14 priedas

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-415](#), 2020-06-02, paskelbta TAR 2020-06-02, i. k. 2020-11969
Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 3D-701 "Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-595](#), 2020-08-11, paskelbta TAR 2020-08-11, i. k. 2020-17206
Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 3D-701 „Dėl paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-834](#), 2020-12-04, paskelbta TAR 2020-12-04, i. k. 2020-26262
Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 3D-701 „Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
4.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-847](#), 2020-12-09, paskelbta TAR 2020-12-09, i. k. 2020-26704
Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 3D-701 „Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
5.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-888](#), 2020-12-30, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29169
Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 3D-701 „Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
6.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-406](#), 2021-06-22, paskelbta TAR 2021-06-22, i. k. 2021-14084
Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 3D-701 „Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
7.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-506](#), 2021-08-04, paskelbta TAR 2021-08-04, i. k. 2021-17042
Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 3D-701 „Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
8.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-5](#), 2022-01-10, paskelbta TAR 2022-01-10, i. k. 2022-00301
Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 3D-701 „Dėl Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2020–2022 metų programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo